

Utrikesutskottet

Statsrådets redogörelse till riksdagen om Finlands deltagande i Natos säkerhetsstöd och utbildning för Ukraina NSATU (Nato Security Assistance and Training for Ukraine)

INLEDNING

Remiss

Statsrådets redogörelse till riksdagen om Finlands deltagande i Natos säkerhetsstöd och utbildning för Ukraina NSATU (Nato Security Assistance and Training for Ukraine) (SRR 4/2025 rd): Ärendet har remitterats till utrikesutskottet för betänkande och till försvarsutskottet för utlåtande.

Utlåtande

Utlåtande har lämnats av
- försvarsutskottet FsUU 9/2025 rd

Sakkunniga

Utskottet har hört
- utrikessekreterare Maria Kauko, utrikesministeriet
- äldre avdelningstabsofficer Antti Rajahalme, försvarsministeriet
- överstelöjtnant Jari Kielenniva, Huvudstaben
- planerare Lilli Trög, Huvudstaben.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Inledning

(1) Statsrådet har förelagt riksdagen en redogörelse enligt 3 § 1 mom. i lagen om militär krishantering (211/2006) om Finlands deltagande i Natos säkerhetsstöd och utbildning för Ukraina NSATU (Nato Security Assistance and Training for Ukraine) med högst femton soldater. Detta inbegriper deltagande i stabsuppgifter och behövliga förvaltnings- och stöduppgifter vid NSATU:s stab i Tyskland samt vid behov i NSATU:s övriga verksamhet inom Natos medlemsstaters territorium.

(2) Eftersom förslaget till avgörande gäller ett uppdrag som inte baserar sig på bemyndigande av FN:s säkerhetsråd, ska statsrådet höra riksdagen i ärendet genom ett redogörelseförfarande. Utskottet har ingenting att invända mot det valda beslutsförfarandet.

Betänkande UtUB 6/2025 rd

Finlands stöd till Ukraina

(3) Efter det att Ryssland inledde sitt anfallskrig mot Ukraina har Finland anvisat Ukraina cirka 3,7 miljarder euro i stöd i form av utvecklingssamarbete, humanitärt bistånd, civilt materielbistånd och stöd för försvarsmateriel. Finland har fattat beslut om 28 försvarsmaterielpaket och ersättningsvärdet för stödet för försvarsmateriel är 2,7 miljarder euro. Ukraina är Finlands största partnerland inom utvecklingssamarbete under regeringsperioden. Finland och Ukraina undertecknade också ett bilateralt avtal om säkerhetssamarbete i april 2024. Enligt redogörelsen är det sannolikt att det också kommer att förväntas att Finland ytterligare ökar sitt stöd till Ukraina i och med behovet av vapenbistånd och stöd till återuppbyggnad.

Natos stöd till Ukraina

(4) Vid Natos toppmöte i Washington 2024 enades man om en omfattande stödhet för Ukraina, vars genomförande utgör kärnan i Natos nuvarande stöd till Ukraina. Stödheten består av 1) ett åtagande om finansiering av försvarsmateriel och försvarsutbildning, enligt vilket Natoländerna förbinder sig att bibehålla det bilaterala försvars- och materielstödet till Ukraina på samma nivå som tidigare år, det vill säga cirka 40 miljarder dollar per år, 2) en politisk stödförklaring för Ukraina och dess oåterkalleliga medlemskapsprocess och 3) stärkande av Natos roll i samordningen av säkerhetsstödet och utbildningen för Ukraina (NATO Security Assistance and Training for Ukraine, NSATU).

(5) Syftet med Natos säkerhets- och utbildningsstöd till Ukraina är att säkerställa att det säkerhetsstöd som beviljas Ukraina är hållbart och att göra stödet mer förutsägbart och konsekvent. NSATU samordnar Natos medlemsländers och partnerländers materialleveranser till Ukraina, inklusive underhåll och logistik, samt den militära utbildning som ges Ukraina. NSATU har dessutom uppgifter som hänför sig till utvecklingen av Ukrainas väpnade styrkor och interoperabilitet med Nato.

(6) NSATU:s ledningsstab finns i Wiesbaden i Tyskland. Uppdraget har dessutom tre logistiska centrum i medlemsstaterna på Natos östra flank. I NSATU deltar cirka 700 personer från Natos medlemsstater och partnerländer. NSATU inledde sin verksamhet i december 2024, och Natos medlemsländer har ombetts stärka sitt deltagande i NSATU. Det har inte fastställts hur länge NSATU:s verksamhet ska fortsätta. Den första periodiska utvärderingen i början av 2025 fokuserade på uppdragets uppstartsfas.

Finlands deltagande i säkerhetsstödet och utbildningen för Ukraina NSATU

(7) Finland har hittills deltagit i NSATU med högst två soldater enligt ett beslut som gavs av försvarsministeriet den 11 juli 2024, och senare med högst sex soldater enligt ett beslut av republikens president den 5 december 2024. I nuläget tjänstgör fyra finländska soldater vid NSATU.

(8) Finland förbereder sig på att i enlighet med de riktlinjer som republikens president och utrikes- och säkerhetspolitiska ministerutskottet drog upp den 23 maj 2025 ytterligare utvidga deltagandet så att Finland i fortsättningen deltar i NSATU:s stabsuppgifter och behövliga förvaltnings- och stöduppgifter vid NSATU:s stab i Tyskland samt vid behov i NSATU:s övriga verk-

Betänkande UtUB 6/2025 rd

samhet inom Natos medlemsstaters territorium med högst femton soldater. Förutom i Tyskland har NSATU verksamhet också i medlemsstaterna på Natos östra flank.

(9) Utrikesutskottet instämmer i att det är viktigt att utbilda de ukrainska soldaterna för att säkerställa att Ukraina kan föra ett framgångsrikt försvarskrig mot Ryssland. Det är viktigt att öka alliansens utbildningsstöd i en situation där de europeiska staterna förväntas ta ett större ansvar för att stödja Ukraina. Med hänvisning till inkommen utredning anser utskottet det vara viktigt att utbildningen av ukrainska soldater också är till konkret nytta för det nationella försvaret, eftersom Försvarsmakten genom insatsen får viktig information om hur man för krig i Ukraina.

(10) Försvarsmakten kartlägger för närvarande lämpliga uppgifter med beaktande av de anmälda kritiska personalbristerna. Målet är att Finland senast vid ingången av 2026 ska delta i NSATU med tio soldater. Beslut om att öka antalet soldater ytterligare fattas utifrån situationen och med beaktande av Försvarsmaktens resurser och NSATU:s behov. Utskottet fäster uppmärksamhet vid försvarsutskottets utlåtande, där det påpekas att det är viktigt att reservisternas kompetensbas utnyttjas fullt ut i NSATU-insatsen, eftersom det med tanke på tillgången på stampersonal kan vara svårt att uppnå en styrka på femton personer (FsUU 9/2025 rd).

(11) Deltagandet i NSATU gör det enligt uppgift också möjligt för Finland att hålla en uppdaterad lägesbild av stödet till Ukraina. Utskottet noterar att Finland deltar i utbildningen av Ukrainas väpnade styrkor också genom insatsen EUMAM Ukraina och genom den av Storbritannien ledda Interflex-insatsen. Utskottet betonar vikten av samordning mellan dessa olika aktörer och verksamheter.

Säkerhetsläge och riskbedömning

(12) Finska soldater stationeras vid NSATU:s stab i Wiesbaden i Tyskland och vid behov i uppgifter inom NSATU:s övriga verksamhet i Natos medlemsstater. Till skillnad från hoten vid traditionella krishanteringsinsatser är uppdraget förenat med hot om kontraspionage, och det främsta hotet utgörs av ryska underrättelse- och säkerhetstjänster. Enligt redogörelsen bedöms det fysiska hotet mot finländarna vara litet. Riskbedömningen preciseras vid behov.

(13) Utskottet förutsätter att statsrådet informerar riksdagen på behörigt sätt om det sker förändringar i hotbedömningen.

Kostnaderna för Finlands deltagande

(14) Kostnaderna för Finlands nationella deltagande i NSATU uppgår i fråga om den militära krishanteringen enligt en preliminär uppskattning till cirka 1,27 miljoner euro med sex soldater 2025 och cirka 2,65 miljoner euro med tio soldater 2026. Om deltagandet ytterligare stärks till femton soldater 2026, uppgår kostnaderna för 2026 uppskattningsvis till högst cirka 3,82 miljoner euro.

(15) De kostnader för 2025 och 2026 som ska täckas med anslag under utrikesministeriets och försvarsministeriets budgetmoment täcks inom de nuvarande anslagsramarna.

Betänkande UtUB 6/2025 rd

Slutsats

(16) Utskottet tillstyrker att Finlands deltagande i NSATU utvidgas i enlighet med förslaget. Det är viktigt att delta i fördelningen av bördan inom alliansen i en situation där de europeiska staterna förväntas ta ett större ansvar för stödet till Ukraina. Utvidgningen av deltagandet är ett positivt tillägg till Finlands övergripande stöd till Ukraina och stärker ytterligare bilden av att Finland ger Ukraina sitt starka stöd.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Utrikesutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner ett ställningstagande med anledning av redogörelse SRR 4/2025 rd.

Utskottets förslag till ställningstagande

Riksdagen har ingenting att anmärka med anledning av redogörelsen.

Helsingfors 2.10.2025

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Johannes Koskinen sd
medlem Eva Biaudet sv
medlem Pekka Haavisto gröna
medlem Veronika Honkasalo vänst
medlem Antti Kaikkonen cent
medlem Atte Kaleva saml
medlem Pia Kauma saml
medlem Antti Lindtman sd
medlem Wille Rydman saf
medlem Jenna Simula saf
medlem Ville Skinnari sd
ersättare Tuula Väättäinen sd.

Sekreterare var

utskottsråd Tiina Larvala.